

Posudek bakalářské práce

Ludmila Tyšerová, *Italské spojky a jejich české ekvivalenty*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, ak. r. 2013/2014, 64 stran včetně příloh.

Bakalářská práce Ludmily Tyšerové zpracovává na první pohled téměř banální téma. Mohlo by se totiž zdát, že o spojkách, jejichž syntaktická funkce je zcela jasná, toho mnoho říci nelze. Přesto jde o slovní druh, jehož formální i sémantická povaha rozhodně není bez zajímavosti. Ludmila Tyšerová se rozhodla podat ucelený popis všech italských spojek a na základě paralelního korpusu *InterCorp* rovněž ukázat jejich nejčastější české protějšky. V tomto ohledu je práce bezesporu zdařilá, neboť cílů vytyčených v úvodu v zásadě dosáhla. V konkrétním zpracování však nacházím některé drobné nesrovnalosti, ke kterým se vzápětí vyjádřím.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí: první je teoretická, druhá pak „aplikační“. V teoretické části diplomantka představuje problematiku spojek jak z formálního (tradiční dělení na jednoduché/složené spojky a na spojkové výrazy), tak sémantického hlediska (spojky souřadící/podřadící a další známé dělení na časové, přípustkové, odporovací atd.). V aplikační části je představen vzorek (získaný z korpusu a ze slovníku), s kterým pak diplomantka nadále pracuje. V závěru práce (na s. 51) Ludmila Tyšerová nabízí zajímavou tabulku, z níž je patrné, že v českých překladech dominuje spojka *protože* jako ekvivalent celé řady spojek italských (teda zdaleka ne jen spojky *perché*). V příloze pak najdeme rovněž seznam italských spojek s českými překlady.

Bakalářské práci Ludmily Tyšerové bych však vytknul některé nedostatky.

1) Především jde o formální – formulační – aspekt. Jak je zřejmé ze srovnání diplomantčiny formulací se sekundární literaturou, s níž pracuje, drží se této literatury až příliš těsně. Někde jsou věty zcela identické s tím, co nacházíme v odkazech, aniž by šlo o citace. Např. na s. 12 je řeč o spojce *i* (ke které se ještě dostanu v jiném ohledu), o které diplomantka říká totéž, co najdeme v *Mluvnici současné češtiny V*. Cvrčka (a kol.) – ovšem už sama tato definice je natolik vágní („...slučuje těsněji a důrazněji představy většinou nějak vnitřně spjaté“), že v podstatě vůbec není jasné, co se tím míní. Podobně na s. 29 je příklad i komentář spojky *mentre* (*invece*) opsán z *Mluvnice S*. Hamplové. I když diplomantka za každým takovým odstavcem uvádí odkaz na sekundární literaturu, nelze celé pasáže jen tak přepisovat! Obávám se, že to není případ jen těchto dvou zmíněných míst.

2) Na některých místech jsou naopak diplomantčiny formulace zcela nejasné. Na s. 33 hovoří o tom, že cílem Českého národního korpusu je vybudovat paralelní synchronní korpus. Zde L. Tyšerová nevhodně spojila některé informace z oficiální prezentace projektu. Jak je známo, paralelní korpusy jsou jen jedním z mnoha projektů ČNK.

3) Na s. 39 vůbec nerozumím tomu, co diplomantka míní „nevýhodou vyhledávání“ – řeč je pak o tom, že zadáme-li do dotazového řádku italské části korpusu spojku *perché* a do české části spojku *a*, dostaneme poněkud překvapivé neshody... Tomu opravdu nerozumím.

4) Poslední má poznámka se týká významových či obecně distribučních rozdílů mezi jednotlivými spojkami, což je téma podle mě vůbec nejzajímavější, ale v této práci zcela opomíjené. Za prvé by asi bylo dobré, kdyby diplomantka naznačila u některých italských spojek jejich stylistický status – a to i přesto, že jde samozřejmě o obtížnou charakteristiku (např. rozdíl mezi *visto che* – *considerato che*, *siccome* – *poiché* – *giacché* atd.). Je totiž zajímavé, že v českých překladech – kde zřetelně dominuje neutrální *protože* – jsou tyto rozdíly často stírány. Za druhé by bylo daleko zajímavější (a možná i překladatelsky hodnotnější) ukázat významové rozdíly mezi spojkami, jako jsou v češtině *a/i* nebo v italštině *ma/però*. Spojka *i* totiž rozhodně není jen prostou slučovací konjunkcí (*Petr se díval na*

televizi a Marie žehlila vs. *Petr se díval na televizi i Marie žehlila / popř. rozdíl typu přišel Karel a Petr vs. přišel Karel i Petr). Myslím, že kdyby se diplomantka podívala na italské překlady právě spojky i, zjistila by bezpochyby zajímavé věci. Podobně spojky ma/però zdaleka nejsou rovnocenné (Giovanni non è stupido, ma intelligente vs. ??Giovanni non è stupido, però intelligente) – pokrývá oba jejich významy spojka ale?

Tato moje poslední poznámka vlastně není žádnou výtkou. Je jasné, že takový rozbor by přesahoval zadání práce, jejímž cílem byl popis *všech* spojek, takže na některé nuance (jakkoli zajímavé a důležité) se přirozeně nedostane. Chci tím jen říci, že zvolené téma rozhodně není banální, jak jsem v úvodu naznačoval, ale naopak vděčné a podstatné.

Bakalářskou práci Ludmily Tyšerové tedy považuji za zdařilou, k obhajobě ji doporučuji, ale vzhledem k výše zmíněným nedostatkům (zejména vzhledem k mírné citační „nekázní“) ji navrhuji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Českých Budějovicích dne 23. května 2014

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
oponent bakalářské práce